

MİMARİ DUVAR YÜZEYİ SERAMİK ÇALIŞMALARINDA ATILLA GALATALI'NIN YERİ

Gülşen KAHRAMAN
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
Teknik Bilimler MYO, El Sanatları Bölümü
gkahraman@kmu.edu.tr

Özet

Seramik sanatı çağlar boyunca kullanım alanı bulmuş, aynı zamanda süslemede de etkili olmuş, başarılı bir sanat dalı olarak gelişme göstermiştir. Mimari Duvar yüzeyindeki seramik tasarımlarla yüzey üzerinde estetik ve sanatsal yönden çok başarılı çalışmalar yapılmıştır. Kendine tarz oluşturarak ürünler veren sanatçılardan biride Atilla Galatalıdır. Üslubunu tarihsel sürecin ve çağdaş verilerin birlikte oluşturduğunu, tamamladığını belirtmektedir. Bu çalışmanın amacı çağdaş Türk sanatçısı olan Atilla Galatalı hakkında bilgi vererek, duvar yüzeylerine yaptığı seramik duvar pano örneklerini sanatsal açıdan değerlendirerek anlatmaktır.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Pano, Seramik Duvar Panosu.

THE PLACE OF ATILLA GALATALI IN THE CERAMIC WALL PANELS

Abstract

Ceramic art has found usage area for ages, developed as a successful art branch also effective in adornment at the same time. Design of the architectural ceramic have made very successful works in aesthetic and artistic direction on the wall surface. One of the artists who create products by creating their own style is Atilla Galatalı. He notes that style is formed and completed by historical process and contemporary data. The aim of this study is is to tell about the contemporary Turkish artist Atilla Galatalı and to explain the ceramic wall panel samples made on the wall surfaces by artistic evaluation.

Keywords: Ceramic, Panel, Ceramic Wall Panels

GİRİŞ

Seramik uygarlık tarihi içinde çok önemli bir yer tutan sanat dallarımızın içinde yer alır. Özellikle seramik duvar panoları tarihsel açıdan günümüze ışık tutan bir takım ipuçları taşımaktadır.

Seramik pano, hammaddesi kil olup, farklı üretim teknikleri kullanılarak üretilen fonksiyonel, dekoratif ya da sanatsal amaçlara hizmet eden mimariye bağlı pişmiş toprak ürünler, olarak tanımlanabilir (Hoşnut, 2006)

Kabartmalı seramik panolar tarihsel süreçte önemli bir yer tutmaktadır ve en eski üretim teknikleri arasındadır. İnsanoğlunun çamuru fark ederek üzerinde izler yapmasına kadar inen bir tarihi vardır.

Kabartmalı seramik panoları, yüksek kabartmalı ve alçak kabartmalı olarak, iki ana sınıfta toplamak mümkündür (Özbay, 2014) Yüksek kabartmalı seramik panolara, genel olarak istenilen zemin kalınlığı kadar açılan zemin plakası üzerine tasarımın gereği olacak şekilde çamur üzerine ekleme yapılarak yükseltilen ve şekillendirilen seramik panolardır. Alçak kabartmalı panolar ise ekleme yapılmadan veya az bir ekleme yapılarak çalışma yapılmasıdır.

Kabartmalı seramik panolar, günümüzde seramik pano sanatçıları tarafından sıkça kullanılmaktadır. Gerek sanatsal çalışmaya olanak tanınması, gerekse görsel anlamda kuvvetli bir görünüm sunduğu için tercih edilmesinde etken olmaktadır.

Bu üretim tekniği yüzey üzerinde hacim oluşumuna olanak verdiği için günümüzde çok fazla tercih edilen teknikler arasındadır. Genel anlamı ile artistik seramik panolar olarak da tanımlanmaktadır.

Bu alanda birçok seramik sanatçısının çalışmaları bulunmaktadır. Kabartmalı Seramik Duvar Panoları çalışan sanatçılardan biride Atilla Galatalı'dır. Atilla Galatalı'nın yapıtları anıtsaldır; onlara bakarken yüzey, kütle, mekân ve çevre bir bütün olarak algılanmaktadır. Eserlerinde sadece evrendeki

düzen ve ahenk anlatılmaz, uyumsuzlukta anlatılmaktadır (Bakırcı, 2008)

Atilla Galatalı, genellikle Motif, Form, Yöresel İlişkiler, Organik İlişkiler biçiminde adlandırdığı yapıtlarında, gerçek tutkusu olan hareket ve enerjiyi yalnızca formun kendisinde ya da yüzeyde aramaz. Sanatçı kilin rengini, yumuşak geçişlerle kendi içinde çeşitlendirirken, kullandığı karışık dokular, mat ve parlak yüzeylerde toprağın hareket olanaklarını, hacim ve mekân ilişkilerini araştırır (Bakırcı, 2008) Galatalı'nın 35 yıllık çalışma serüveni, müthiş bir çalışma azminin ve hiç tükenmeyen bir arayışın öyküsüdür. Galatalı, 1960'larda başlayan ve ölümüne dek kesintisiz biçimde süregelen çabası, çağdaş seramik sanatına getirdiği özgün bakış açısı, seramiğin doğasını tanımlamaya yönelik görüşleri ve eleştirileri ile, seramik dünyasının en güçlü isimlerindedir (Bakırcı, 2008)

Araştırmamızda sanatçının eserlerinden örneklerle birlikte kişisel tarzı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Atilla Galatalı'nın çalışmaya konu olmasının nedeni:

- Seçilen sanatçı çalışma kapsamında tarihsel süreç içinde en üretken sanatçılar arasında bulunmaktadır.
- Sanatçının kabartmalı duvar seramiği eserlerinin çok farklı mekânlarda yer aldığı görülmektedir.
- Konu edindiği temaların kendine özgü tarzda ele alındığı görülmektedir

Çalışmanın Amacı, Konusu ve İçeriği

Bu çalışmanın amacı, kabartmalı seramik duvar panolarının niteliksel ve biyografik sınıflandırmasının yapılmasıdır. Bu kapsamda alanında çok sayıda ürün veren ve farklı alanlarda kabartmalı seramik duvar panoları bulunan Atilla Galatalı'nın eserlerinden seçmeler yapıp, inceleme kapsamında değerlendirilecektir. Bu kapsamda ele alınan sanatçının özgeçmişi, sanatçı kimliği, eserleri ve sanatsal yaklaşımları aktarılmalı çalışılacaktır.

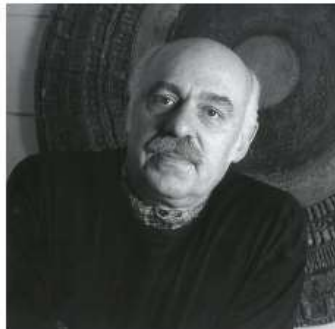
Yaşadığımız hayatın ana öğelerinden olan hava, su, toprak ve ateşin insanla bütünleştiği bir uğraş olan seramik sanatı aynı zamanda tüm geçmiş dönemleri geleceğe taşıyan vazgeçilmez bir unsurdur (Ünal, 2003)

Çalışmada seçilen sanatçının eserlerinin özgünlüğünü ortaya çıkarmaya yönelik bir çaba olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda çalışma gelecek çalışmalara referans kaynağı olma potansiyeline sahiptir. Seramik kabartma yüzeyindeki üç boyut etkisi mimari yapılar üzerindeki eserlere çok yönlü bakış açısı getirmiştir.

Özgün sanat yapıtları olarak üretilen kabartmalı duvar seramiklerinin kullanımı bilinçli bir seçime dayanmaktadır (Uzunköprü, 2006) Bu seramiklerin mimari yapılara görsel zenginlik katmasının yanı sıra; mimari yapıların özelliklerine ve kullanım amaçlarına özgü temaların çalışma konuları içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Bu çalışmayla, kabartmalı seramik duvar panoların mekânlarda kullanılması, teknolojik gelişmeler ve özgün seramik eserlerin üretilmesi konusunda gerçekleştirilecek başka çalışmalara bir basamak oluşturması amaçlanmaktadır.

Atilla Galatalı Hayatı (1936-1994)

Resim 1: Atilla Galatalı

1936 yılında Arhavi' de doğan sanatçı 1955'te geçirdiği menenjit rahatsızlığı sonucu işitme

duyusunu yitirerek Trabzon Lisesi ikinci sınıftan ayrılmıştır (Bakırcı, 2008) Atilla Galatalı, Trabzon Lisesi öğrenimi sürecinde resim öğretmeni Kayıhan Keskinok'un dikkatini çekmiş bu süreç içerisinde Keskinok'un ilgi ve desteğiyle sanat hayatına yönelmiştir. 1954 yılında hastalığı nedeniyle eğitimine bir süre ara vermek zorunda kalmıştır. 1956 yılında sanat çalışmalarına başlamıştır. Galatalı 1957-1959 yılları arasında Bedri Rahmi Eyüboğlu Atölyesi'nde mozaik çalışmıştır. 1959 yılında İstanbul Belediye Sarayı için açılan mozaik yarışmasına katılarak ortak bir projeyi uygulamaya geçirmiştir.

Kültürel Üretimleri ve Etkinlikleri

1960'lı yılların ortalarına doğru figürden uzaklaşarak nakış ve motifleri çalışmalarında kullanmıştır. 1968 yılından sonra eserlerinde yöresel çizgiler ağırlık kazanmaya başlamıştır. Anadolu uygarlıklarının biçim ve örgelerine duyduğu ilgiyle 1974 yılından sonra bunlara çağdaş bir anlam ve işlev yükleyerek "Ekoloji" adını verdiği eserlerini gerçekleştirmiştir. Mimarlıkla da bağlantılı bu çalışmalarda dinamik ve organik bir biçim anlayışı egemendir (Arslan, 2008) Sanatçı dengeli sade anlatım tarzı, soyut biçim anlayışı ile dikkati çekmektedir. Seramiğe yüzey ve formlar üzerinde uyguladığı, hareket ve dalgalanmalar sanatçıya anlam ve biçim özelliği kazandırmıştır (Uzunköprü, 2006)

1980'lerdeki çalışmaları, geçmişteki tüm eğilimlerinin toplamıdır. Formları soyut bir nitelik kazanmıştır (Bakırcı, 2008)

Son yıllarında, işlerinde olgun bir ustanın rahat tavırları sezilmektedir. Kıvrılıp bükülen, katlanan dokular, etkin birer anlatım ögesi olurlar. Denediği her şeyi, yıllar sonra dönüp yeniden yorumlar, seramik sanatının sınırsız seçeneklerini, sonsuz olanaklarını araştırır (Bakırcı, 2008)

Atilla Galatalı farklı mekânlarda farklı yaklaşım ve çözümler gerektiğini savunmaktadır. Örneğin özel mekânın özelliği ve kamu mekânın konsepti arasında farklar bulunmaktadır. Bu tür çalışmalarda sanatsal boyutun yanı sıra kültürel, sosyal ve politik esaslar da göz önünde bulundurulur. Birinde kişiye özgün bir ortam, diğerinde toplumsal niteliği olan konu ve formlar görülmektedir. Bunların dışında konu, içerik, renk, doku, form ve teknik gibi tasarım unsurlarında farklılıklar görülmektedir (Özbay, 2014)

Atilla Galatalı'nın en büyük ideali, geleneksel çini sanatının yaratıcısı olan ve köklü bir geçmiş sergileyen bu topraklarda yetişen mimarların, çağdaş seramik sanatıyla ilişki kurmalarıdır. Çağdaş Türk mimarlarının pek çoğu, tasarım ve uygulama aşamasında plastik çözümlere gereksinim duyduğunda, onu da kendi elleriyle gerçekleştirmekte ya da bir sanatçıya değil, herhangi bir zanaatkâra başvurabilmektedir. Çağdaş mekânları, ancak çağdaş mimar ve sanatçıların birlikte hareket ederek hayata geçirebileceğine inanmaktadır (Tex ve Turay, 1996)

Atilla Galatalı pano anlayışına üç boyutlu hareket tarzı kazandırmıştır. Çağdaş Türk seramik sanatının önemli fikir adamlarından biri olarak modern sanatın özgün seramik eserlerini ortaya koymuştur (Aslıtürk, 2015) Sürekli olarak savunduğu yerellik olgusu ve ilişkileri "Mekân-Zaman" bağlamında kendiliğinden gelişen ve evrenselliği arayan bir gelişme süreci olmuştur. Tarihsel eski ve çağdaş yeni verilerin birleşmesinden doğan üslup, özgünlük olarak sanatçıyı uluslararası ortamda ön planda tuttuğu görülmektedir (Uzunköprü, 2006)

Çok fazla sayıda seramik duvar panosu üreten sanatçı dünyada bu alanda üne sahip olmuştur. Cumhurbaşkanlığı İdare Binası başta olmak üzere birçok kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör binalarına; 150 den fazla seramik pano çalışması yapmıştır. Dönemini ve genç kuşak sanatçıları etkilediği, halen bu etkinin devam ettiği söylenebilir (Hoşnut, 2006)

Atilla Galatalı'nın 35 yıllık seramik serüveni, müthiş bir çalışma azminin ve hiç tükenmeyen bir çabanın içinde olmuştur. Galatalı, 1960 yıllarında başlayan ve ölümüne dek kesintisiz biçimde süregelen çabası, çağdaş seramik sanatına getirdiği özgün bakış açısı, seramiğin doğasını tanımlamaya yönelik ilkeleri ve eleştirileri ile, seramik dünyasının en güçlü isimlerinden birisidir.

Seçilmiş Pano Eserleri:

1959, İstanbul Belediye Sarayı Kabul Salonu, 1986 Konya PTT, 1987 Kale Seramik Binası İbrahim Bodur Çalışma Odası, 1982 Ankara Azot Sanayi Genel Müdürlüğü, 1980 Ankara TPAO Genel Müdürlüğü Giriş Salonu, Yemek Salonu ve Lokali 1985 İzmir Büyük Efes Oteli, 1993 Büyük

Ankara Oteli, Türk İş Genel Merkezi, Emekli Sandığı Binaları, Vakıflar Bankası Genel Merkezi, Bulgaristan İstanbul Konsoloslugu, Harbiye Orduevi, Ankara Orduevi, Malatya Orduevi duvar panoları bunlardan birkaçıdır (Aslıtürk, 2015)

Resim 2

Sanatçı: Atilla Galatalı

Pano Adı:

Mekân: İç Mekân Tasarımı, Azot Sanayi Genel Müdürlüğü Giriş Katı, Ankara

Ölçü: 2.50x 6.50 m

Malzeme: Şamotlu Çamur

Yapım Yılı: 1982

Yapım Tekniği: Elle Şekillendirme

Süsleme Tekniği: Maden Oksit, Renkli Sır Uygulaması

Pişirim: ±1040 °C, Oksidasyonlu Pişirim

Tasarım Açısından Mekân-Pano İlişkisi: İç mekân tasarımında yer alan tek parça pano çok figürlü, hayvan ve bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Duruşlar mısır sanatında yer alan fügürlerle benzerlik göstermekte, frontal duruşta vücutlar önden baş yandan olmasına rağmen gözler önden geometrik hatları olan şekilden oluşmaktadır. Figürlerin pano içindeki görünüşleri sol kenarda sağ yöne bakan elinde başaklardan oluşmuş halkayı baş hizasında havaya kaldırmış, ağaçların üzerinde oturan bayan figürü görülmektedir ve sağ yanında duran beş figürde sol yana bakmaktadır. Ona başak demetlerini sunan erkek figüründe ve devamında kadının elindeki tabak içinde meyveler göğüs hizasındadır. Bu iki figürün arasında bitki dalı bulunmaktadır. Kolunu baş hizasında elinde erlen tutan kadın figürü oturur vaziyettedir. Onun arkasında duran erkek figürü kollarını iki yan kenara açmış ve elinde iki değnek tutmaktadır. Onun önündeki kadın figüründe kolunu baş hizasında kaldırmış elinde yanan meşale tutmaktadır. Hayvan figürünün başı geriye dönmüş sağ yöne bakar vaziyeti zıtlık oluşturmaktadır. Hayvan figürünün iki bacak hizasında önde duran bitkiler ağaca benzer minyatür görüntü sergilemektedir. Bu kompozisyonun tamamını altta yay şeklinde kalın bordür kaplamaktadır. Bu tasarım üzerinde aralıklı duran iki bitki arka planda görülmektedir.

Tasarımın geneli doğa, insanın doğal kaynaklardan yararlanmayı ve insana sunulan hizmetleri kimya ve bilimin ışığında bizlere yansıtmaktadır.

Panonun renklendirilmesinde tuğla renginin ton değerlerini görüyoruz. Tasarımın rölyef kısımları açık değerde fon yüzeyi koyu tondadır. Bitkilerin renklendirilmesi, tasarıma hakim renge yakın yeşil tonlar kullanılmıştır.

Resim 3

Sanatçı: Atilla Galatalı

Pano Adı:

Mekân: İç Mekân Tasarımı, Büyük Efes Oteli, İzmir

Ölçü: 2.20x 5.70 m

Malzeme: Şamotlu ve Akçini Çamuru

Yapım Yılı: 1985

Yapım Tekniği: Elle Şekillendirme

Süsleme Tekniği: Maden Oksit, Renkli Sır Uygulaması

Pişirim: ±1040 °C, Oksidasyonlu Pişirim

Tasarım Açısından Mekân-Pano İlişkisi: Sanatçının bu tasarımı otelin restoran kısmında koyu turuncu zemin üzerinde çok parçalı formlardan meydana gelmektedir. Panonun genel görünümü belirli bir geometrik şekli tanımlamayan büyük parça ve yanlarda düzensiz birbirine yakın dağılan küçük parçalardan oluşmaktadır. Bu düzenleme, orta merkezi kırmızı yuvarlak geometrik şekille başlayıp etrafını tamamen sarmayan daire ve sol üst kısmını köşe oluşturacak turuncu kare ile tamamlamaktadır. Bu tasarımın alt yüzeyi çok sayıda dikdörtgen formların üst üste dikey yerleştirilmesinden oluşmaktadır. Bu görüntü gelişigüzel asimetric gibi görünse de estetik kaygıları barındırmaktadır. Alt yüzeyde koyu kahverenginin birçok tonu, üst yüzeyde ise açık ton değerleri tasarımı zenginleştirmektedir.

Resim 4

Sanatçı: Atilla Galatalı

Pano Adı: Üçlü Pano

Mekân: Emre-Şebnem Aksan Koleksiyonu

Ölçü: 63x 190 cm

Malzeme: Porselen

Yapım Yılı: 1986

Yapım Tekniği: Elle Şekillendirme

Süsleme Tekniği: Renkli ve Mat Sır Uygulaması

Pişirim: ±1200 °C, Oksidasyonlu Pişirim

Tasarım Açısından Mekân-Pano İlişkisi: Yatay dikdörtgen görünümlü üç asimetric parçaya bölünmüş bu seramik pano, içinde ortadan yatay kesilmiş yarım yuvarlak yerleştirilmiş formdan oluşmaktadır. Tasarımın tamamı alt alta yerleştirilmiş birim tekrarlarından meydana gelmektedir. Sol alan orta alana göre daha incedir. Orta alandaki bölümde ise geniş şerit parçaların üstten düz başlayıp aşağıya doğru ritmik dalgalanmalar artan düzende görülmektedir. Sağ kısımdaki alanda iki bölümden tamamen farklı kare parçaların sıralı ama düzensiz yerleşiminden oluşmaktadır.

Bu tasarım seramiğin yalnızca bir yüzeyden ibaret kalmadığını aynı zamanda güçlü bir form

kültürü olduğunu, form yüzeyleri üzerinde görülen hareket çeşitliliği, seramik yüzeyin üzerine kazandırdığı ritmik dalgalanmalar soyut form çalışmalarında amaçlanan hacim ve mekân ilişkilerinin bütünleşmesi gözlenmektedir.

Tasarımın renk düzenine baktığımızda yatay dikdörtgen fon oluşturan yüzey alan koyu siyah renkte, ortadan yatay kesilmiş yuvarlak alan ise açık renkte, krem vizon renklerinin ton değerlerini içermektedir.

Resim 5

Sanatçı: Atilla Galatalı

Pano Adı:

Mekân: İç Mekân Tasarımı, Ankara

Ölçü: 21.70x 150 cm

Malzeme: Porselen

Yapım Yılı: 1980

Yapım Tekniği: Elle Şekillendirme

Süsleme Tekniği: Maden Oksit, Renkli ve Mat Sır Uygulaması

Pişirim: ±1200 °C, Oksidasyonlu Pişirim

Tasarım Açısından Mekân-Pano İlişkisi: Tek parça olan bu çalışma dikey dikdörtgen olarak tasarlanmıştır. Pano farklı yüksekliklerde geometrik şekillerden oluşmaktadır. Bunlardan en büyüğü orta merkezden yuvarlak başlayıp etrafında sıralı düzenden oluşmaktadır. Sağ yan kenarında ve altında orta merkeze devam eden tasarımlarda büyüklü küçüklü ve aralarda yuvarlak formlar birbiri ardınca sıralanmıştır. Bu şekiller bazen çukur bazende tümsek görüntüyü oluşturmaktadır. Bunların yerleştirme düzenine baktığımızda aynı büyüklükteki geometrik formların sıralı tekrar ettiğini görüyoruz. Tasarımın fon yüzeyi diyebileceğimiz alan yatay sıralı, alçak kabartmayla kompozisyonun birbiri ile bağlantılı olarak tamamlandığını görmekteyiz.

Tasarımın renklendirilmesinde kahverenginin, yeşilin ve grinin birçok renk tonu olmasına rağmen uyum göze çarpmaktadır.

Sonuç

Ulaştığımız araştırma sonucuna göre Atilla Galatalı'nın eserlerinde şu özellikler bulunmaktadır.

Seramik duvar panoları, iç ve dış mekân tasarımlarının uygulandıkları alanın özelliklerine göre belirli etkileri olacak biçimde tasarlanmaktadır. Seramik sanatçısının bilgi birikimleri, tecrübeleri doğrultusunda tasarım yapılarak şekillendirilen kilin, renklendirilmesi ile, uygulanan mekân üzerinde bir kişilik kazandırılması dışında, izleyiciler açısından da psikolojik anlamda olumlu izlenimler edinmeleri sağlanmaktadır. Uygulamanın yapıldığı mekânın çevre ile bütünleşmesi ve uyumunu sağlayan bu pano çalışmaları, seramiğe verilmesi gereken değeri artırıcı etken olmaktadır (Uzunköprü, 2006)

Seramik malzemenin dayanıklılığı, şekillendirme ve çoğaltma imkânlarının yanı sıra renk zenginliği de sanatçının bu tür sanatsal üretimlerde bulunmalarında etken olmuştur. Seramik panoların uygulandığı mekânlar özgünlük kazanırken, sanatsal, sosyolojik, psikolojik boyutları ile de bu mekânları kullanan insanlara etki etmektedir.

Kabartmalı seramik duvar yüzeyi tasarımlarında seramik malzemenin doğal dokusuyla

birlikte, kullanılan sır, renkli sır ve renk veren oksitler de bunu destekleyici yöndedir.

Seramik kaplamalarının günümüzde çağdaş bir duvar süsleme aracı olarak kullanımı; mekânlara zenginlik katarken, artistik seramiğin kullanımı açısından yeni alanlar oluşturmaktadır.

Mekânlara kazandırdığı estetik, görsel zenginlik gibi dekoratif unsurların yanında oldukça işlevsel özelliği yani kullanım amacına birebir uygunluk ve istenilen biçimin verilebilmesi kullanım nedenlerinin başlıcaları arasında sayılmaktadır. Mimaride iç ve dış mekânlar da hayat bulan seramikler, otel, bankalar, alışveriş merkezleri, farklı işlevleri olan kamu ve kuruluşlar, yer altı metroları, pastaneler, özel iş yerleri ve hatta konutlar gibi birçok alanda karşımıza çıkmaktadır.

Kabartmalı seramik duvar panoları, görsel zenginlik, dayanıklılık ve uygulama alanlarının geniş ve yaygın olması özellikleriyle zamana meydan okuyarak gelişimini sürdürmektedir. Bugün, geçmişten gelen güçlü geleneksel etkisi sebebiyle seramik, sanatsal bir ileti aracı olarak kabul edilmekte ve günümüz sanatında önemli bir etki alanını kapsamaktadır (Şen, 2010)

KAYNAKÇA

Arslan, Nurdan: **Atilla Galatalı**, Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 2, Yem Yayınları, İstanbul 2008.

Aslitürk, erbay: G. **20.Yüzyılda Türk Seramik Sanatı (Son Çağ)**, Gece Kitaplığı, Ankara 2015.

Bakirci, Gaye: **20. Yüzyıl Türk Seramik Sanatçılarının Kültürel Üretimlerindeki Düşünsel Altyapılar**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul 2008.

Hoşnut, Güleç, R: **Üretim Tekniklerine Göre Seramik Pano Uygulamaları, Türkiye'deki Örnekler ve Bir Sergi**, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2006

Deveci, Kevser (2012). **Günümüzde Ankara'da Yapılan Seramik Duvar Panolarının İncelenmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2012.

Uzunköprü, Gürkan, Ş: **Cumhuriyet Sonrası Türk Seramik Sanatı'nda Kabartma Yüzey Üzerindeki Gelişen Dekoratif Betimlemeler ve Kişisel Uygulamalar**, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne 2006

Ünal, Serap: **Seramik Sanatı ve Eğitim Üzerine Değerlendirmeler**, Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, Burdur 2003.

Özbay, Buğra: **Artistik Seramik Panoların İç Mekân Tasarımına Estetik Katkısı**, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara 2014.

Şen, Gülay: **Seramik ve Cam Materyallerin Sanat Objelerinde Birlikte Kullanım Olanaklarının Araştırılması**, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2010.

Text m ve turay Anna: (1996). **Toprağın ve Güneşin Ozanı Atilla Galatalı**, (Mas), Çanakkale Seramik Sanat Yayınları, Çanakkale 1996.

<https://tr.pinterest.com/pin/571675746422180836/>, Erişim:01.02.2017

<https://tr.pinterest.com/pin/548102217122770251/>, Erişim: 09.03.2017.